

Motoa vs autoa

Jendeak zer aukeratzen du hirian mugitzeko motoa ala autoa. Gai horren inguruan ariketa batzuk proposatzen dizkizugu:

- Zati bizkaieraz daukan bideo bat ikusi eta ariketa bat egin.
- Testu bat irakurri galderei erantzun.
- Elkarrizketa batzuk entzun eta zeinek zer esan duen asmatu.
- Taldean zuen garraio-ohiturei buruz hitz egin.

Ikusi bideoa

Bideo honetako neskak bizkaieraz egiten du. Erreparatu bereziki horri eta erantzun galderei.

(bideoa1_motoavsautoa.mp4)

Orain, eman bizkaierako hitz bakoitzari bere ordaina batuan.

Bizkaieraz

Erabilten
Ibilten
Bustiten
Gure dozun
Diñozule
Joatzu
Eroaten
Ez deko
Emoten deu
Aparketako
Dauela
Itzelezko
Montetea
Dot

Batuaz

Eramaten
Dagoela
Muntatzea
Erabiltzen
Nahi duzun
Joaten zaizu
Aparkatzeko
Diozula
Bustitzen
Ibiltzen
Ematen du
Dut
Izugarrizko
Ez dauka

Irakurri testua

Irakurri testua eta esan beheko adierazpenak egia ala gezurra diren.

Oinez joaten gara askotan toki batetik bestera. Bizikleta ere gero eta gehiago erabiltzen dugu, batez ere aldapa gutxi den lekuetan. Holandan, esaterako, trafikoa % 26 txirringak dira, medio horretarako azpiegitura onak dituzte-eta. Beste aukeretako bat garraio publikoa hartzea da, baina gurean hirietara doazen lagunen %37k soilik erabiltzen du garraio publikoa. Gainerakoek autoa edo motoa erabiltzen dute hirian batetik bestera joateko. Zenbait ordutan trafikoa astuna izaten da, autoa edo motoa erabiltzen dugulako. Indian, adibidez, azpiegitura txiroak dituzte eta trafikoa kaotikoa omen da: zarata, freno-hotsak, autoak, bizikletak, motoak, moto-taxiak... errailen noranzkoa ere ez

omen da errespetatzen. Tokion ere trafiko handia dago, Shinjukuko estaziotik, adibidez, egunean Euskal Herriko biztanleak adina auto igarotzen omen da. Auto-pilaketak, hala ere, gutxi ikusten dira bertan.

Herrialdeak herrialde, lekuak leku, azpiegituren eta eguraldiaren arabera, herritarren ohiturak aldatu egiten dira. Horregatik, gure hiriburuak bi aukeratu ditugu, Donostia eta Bilbo, eta hiritarrek zer garraio pribatu aukeratzen duten ezagutu nahi izan dugu: autoa ala motoa, zer dugu nahiago dugu gure hiriburuak?

Maitane Etxebarria Galdakaakoa da, eta sarritan joaten da Bilbora. Ez du motorik, baina autoa bai. Alberto Domingo, berriz, Astigarragakoa da, eta egunero joaten da Donostiara. Albertok motoa eta autoa ditu. Bi hirien arteko aldea, herritarren hautua eta ohiturak jakiteko asmoz, hainbat galdera egin dizkiegu biei, Maitaneri eta Albertori.

Maitane Etxebarria

Albertok, Donostiako egoera aldatzen ari dela adierazi digu: “Duela urte asko, hiriko gehienak autoz ibiltzen ziren; baina, orain, kale guztiak oinezkoentzat jartzen ari dira, eta trafikoa askoz ere mantsoago ibiltzen da hiri barruan. Hori dela eta, gehienok motoa hartzen dugu”.

Alberto Domingo

Maitanek, berriz, esan digu Bilbo barruan ibiltzeko, gehienbat metroa, Bilbo Bus-a eta autoa erabiltzen direla: “Bilbo ez da Donostia bezalako hiri bat; motoa ez da hainbeste erabiltzen; jende gehiena autoan ibiltzen da”.

Alberto Astigarragan bizi da eta, Donostiara joateko, beti motorrean etortzen dela esan digu: “Autoa zerbait handia eraman behar dudanean bakarrik hartzen dut, edo bidaia eta distantzia handiak egiteko”. Maitanek, berriz, eginbeharraren arabera aukeratzen du garraio publikoa erabili ala autoz joan: “Adibidez, erosketa zehatz bat egin behar badut, arin batean, autoan joaten naiz, lur azpiko parkingak daudelako. Denbora gehiagorako bada, nahiago dut autobusa edo metroa erabili”.

Hala ere, autoak baditu hainbat alde on. Esaterako, “euria egiten duenean, motoa baino erosoagoa da, eta, gainera, ez gara bustitzen”, esan digu gipuzkoarrak. Maitaneren ustez, ibilgailu berean bi lagun baino gehiago joan ahal izatea da autoaren abantailarik handiena, baina, denak bezala, alde txarrak ere baditu: “aparkatzeko ordaindu egin behar da, eta leku handiagoa behar dugu. Jende asko joaten da autoz Bilbora, eta itzelezko trafikoa sortzen da”, kontatu digu bizkaitarrak. Albertok ere autoak alde txar mordoa duela uste du: “Hirian autoz ezin gara ia ibili, joan nahi dugun lekura iristea kosta egiten da, eta uste baino gehiago aztoratzen gara”.

Motoak, ordea, onura asko dituela uste du Albertok: “motoz ibiltzea oso eroso da egiten zait, azkarra da, eta motorrak ematen duen askatasun-sentsazioa ere oso garrantzitsua da niretzat”. Eguraldi txarrarekin errepidea aldatu egiten da; euriak zaildu egiten du bai autoen gidaritza eta bai motoena ere, baina Albertok esan digu euriarekin motoa gidatzea askoz zailagoa bihurtzen dela. Bestalde, “autoek ez gaituzte ondo ikusten; kolpe bat eduki dezakegu eta oso adi ibili behar da”, zehaztu du. Maitanek motorik ez badu ere, abantailak dituela pentsatzen du: “Bizkortasun gehiago ematen digu, badakigu nola ibiltzen diren, autoaren albotik denak aurreratzen... eta motoa gura dugun lekuan aparkatu dezakegu”.

Eta zu, hiriburueta nola joaten zara, zer nahiago duzu, autoz ala motoz ibili?

[Orain erantzun galderei.](#)

Holandan gehien erabiltzen den garraioa autoa da.

☐ Egia ☐ Gezurra

Albertok autoa bakarrik dauka.

☐ Egia ☐ Gezurra

Donostian kale guztiak oinezkoentzat ari dira jartzen.

☐ Egia ☐ Gezurra

Bilbon, motoa baino gehiago erabiltzen dira beste garraio-modu batzuk.

☐ Egia ☐ Gezurra

Albertok nahiago du, urrutira joateko, autoa erabili.

☐ Egia ☐ Gezurra

Maitanek autoz ibiltzea nahiago du.

☐ Egia ☐ Gezurra

Autoaren abantailarik handiena bakarrik bidaiatzea da.

☐ Egia ☐ Gezurra

Euriarekin, garraioak gidatzea zaildu egiten da.

☐ Egia ☐ Gezurra

Nork esan du?

Entzun elkarrizketa hauek eta esan beheko adierazpen bakoitza nork egin duen.

Maidar Arruabarrena

Irati Arratibel

Santi Goñi

	Maidar	Irati	Santi
Motoan bi lagun joan daitezke bakarrik.	☐	☐	☐
Oinez gehiago ibiltzeko kontzientzia hartu behar dugu.	☐	☐	☐
Motoa nahiago du.	☐	☐	☐
Ez du inoiz motorik erabili.	☐	☐	☐
Hirian kotxearen erabilpena mugatu beharko litzateke.	☐	☐	☐
Motoaren desabantailarik handiena segurtasun falta da.	☐	☐	☐
Kotxea mantentzea oso garestia da.	☐	☐	☐
Kotxean babesean zoaz.	☐	☐	☐
Hiriburuan mugitzeko bizikleta nahiago du.	☐	☐	☐

Eta zuk?

Jarri taldean eta komentatu beheko puntu hauek:

- Zuk zer erabiltzen duzu hirian/herrian mugitzeko? Zergatik?
- Aukerarik egokiena da?
- Planteatu duzu inoiz beste zerbait erabiltzea?
- Nola baloratzen duzu zure herriko garraio-sistema?
- Zer egingo zenuke hobetzeko?

Zuzenketa-orria

Ikusi bideoa

Bizkaieraz	Batuaz
Erabilten	Erabiltzen
Ibilten	Ibiltzen
Bustiten	Bustitzen
Gure dozun	Nahi duzun
Diñozule	Diozula
Joatzu	Joaten zaizu
Eroaten	Eramaten
Ez deko	Ez dauka
Emoten deu	Ematen du
Aparketako	Aparkatzeko
Dauela	Dagoela
Itzelezko	Izugarrizko
Montatea	Muntatzea
Dot	Dut

Irakurri testua

Holandan gehien erabiltzen den garraioa autoa da.

✓ Gezurra

Albertok autoa bakarrik dauka.

✓ Gezurra

Donostian kale guztiak oinezkoentzat ari dira jartzen.

✓ Egia

Bilbon, motoa baino gehiago erabiltzen dira beste garraio-modu batzuk.

✓ Egia

Albertok nahiago du, urrutira joateko, autoa erabili.

✓ Egia

Maitanek autoz ibiltzea nahiago du.

✓ Gezurra

Autoaren abantailarik handiena bakarrik bidaiatzea da.

✓ Gezurra

Euriarekin, garraioak gidatzea zaildu egiten da.

✓ Egia

Nork esan du?

	Maidier	Irati	Santi
Motoan bi lagun joan daitezke bakarrik.	✗	✓	✗
Oinez gehiago ibiltzeko kontzientzia hartu behar dugu.	✗	✗	✓
Motoa nahiago du.	✗	✗	✓
Ez du inoiz motorik erabili.	✗	✓	✗
Hirian kotxearen erabilpena mugatu beharko litzateke.	✗	✗	✓
Motoaren desabantailarik handiena segurtasun falta da.	✗	✗	✓
Kotxea mantentzea oso garestia da.	✗	✓	✗
Kotxean babesean zoaz.	✓	✗	✗
Hiriburuan mugitzeko bizikleta nahiago du.	✓	✗	✗

Transkripzioa

Ikusi bideoa

1. GALDERA: HIRIBURUAN, MOTOA ALA AUTOA? ZER NAHIAGO?

Maitane Etxebarria: Ba Bilbon gehienbat, nik pentsatan dot (pentsatzen dut), metroa erabiltzen deuela (erabiltzen duela) jendeak, metroa edo Bilbo Buse Bilbotik ibilteko (ibiltzeko), eta gero kanpotik Bilbora joateko, imajinatzen dot (imajinatzen dut), depende ez, metroa badekoazu (baldin baduzu) herrien, metroan joango zara erreza dekozulako (duzulako) ibiltzeko handik, gure dozun (nahi duzun) lekure joateko parada bat dau eta ostantzean (bestela) autobusean.

Alberto Domingo: adibidez Donostiaren kasuan, duela urte asko, kotxeekin ibiltzen zen gehiago, baino gaur egun, nola gauzak ai diren aldatzen, eta denak kale guztiak ari dira peatonalizatzen, trafikoa askozaz ere mantsoago da hiri barruan, azkenean Donostian ikusten da jendeak motoa gehiago hartzen duela eta motor pila bat dabilzala Donostia inguruan.

M.E.: motoa ez da hainbeste erabiltzen, ez da Donostia moduko hiri bat dauela (dagoela) ohitura hori, jendea kotxean ibiltzen da, eta ni adibidez depende zer egiteko bada erreka du bat egitea holan (horrela) arin batean egiteko joaten naiz kotxean badauzelako (badaudelako) parking subteraneoak eta holan.

Denbora gehiagorako bada gurago (nahiago) dut autobusa edo metroa erabiltzea.

A.D.: ni berez bizi naiz Astigarragan eta etortzeko Astigarragatik(an) Donostiara, beti etortzen naiz motorrean, saiatzen naiz beti motorrean ibiltzea. Zer edo zer handia eraman behar baldin badut, autoa hartzen dut zergatik(an) azkenean, motoarekin ibiltzea Donostia barruan kriston erosoagoa da, lekutara pixka bat azkarrago ailegatzen zara, azkenean, trafikoa dagoenean eta hola ba motoarekin azkarrago ailegatzen zara lekutara. Eta kotxea bai, bakarrik(an) erabiltzen dut bidaiak egiteko edo distantzi handiak egiteko.

M.E.: Nik pentsatzen dot (dut) ahal deunak (duenak) joan metroan edo autobusean joaten dela, eske han aparkamentua pagatu behar da. Eta hori, ez bazoaz ordu baterako, ordu bireko diñozule (esaten duzula) konpensetan dozte (konpentsatzen dit), baina 8 ordutarako ez zara ibiliko egunero hori pagetan (ordaintzen), soldata doatzu (doakizu) horretan.

2. GALDERA: AUTOAREN 3 ALDE ON?

A.D.: ba hiru alde on kotxearenak dira: bat, bidai luzeak egin ditzakezula, eserita zoazela, bueno motoan ere bai baina azkenean estalita zoaz eta euria egiten duenean askoz erosoago da zergatik(an) ez zara bustitzen eta eguraldi txarra baldin badago hobeto zoaz kotxean motoan baino.

M.E.: eroaten dotzule (eramaten zaituela) batezbe (batez ere), jende gehiagok (gehiagorekin) ahal zarela joan eta egia esan ez deko (dauka) ez...

3. GALDERA: ETA MOTOAREN 3 ALDE ON?

A.D.:motoan adibidez niretzako, erosoagoa dela motoan ibiltzea hirian. Gero sentsazioa ere bai niretzako oso inportantea da, zergatik azkenean motorrean askatasunaren sentsazio hori niretzako kristona da eta oso eroso sentitzen naiz motoan.

M.E.: bizkortasun gehiago emoten dotzu (ematen dizu), azkenean badakizu zelan ibiltzen direzan ez (nola ibiltzen diren ez), kotxearen albotik, danak adelantetan eta motoa ahal dozu aparkatu gure dozun (nahi duzun) lekuan

4.GALDERA: AUTOAREN ALDE TXARRAK?

M.E.: ordaindu behar dela aparkatzeko, leku gehiago behar duzula aparkatzeko, eztauela (ez dagoela) leku askorik, batez be (batez ere) aparkatzearen kontua eta gero be (ere) ba denok goazela edo jende asko joaten dela kotxean Bilbora eta horrek azkenean egiten deu (egiten du) itzelezko trafikoa muntatzea.

A.D.: kotxearenak dira adibidez hirian ezin zarela ia ibili, asko tardatzen duzu lekutara joaten, asko aldatzen zarela kotxean ibiltzerakoan.

5. GALDERA: ETA MOTOAREN ALDE TXARRAK?

A.D.: eguraldi txarrarekin ibiltzea askozaz zailagoa egiten dela ibiltzea eta ere bai kotxeak ez zaituztela ondo ikusten, kolpe bat eduki dezakezula eta kontuz ibili behar da motoarekin.

M.E.: gutxiago, zuk bakarrik joan, edo zuk bakarrik edo beste batez (batekin) joan behar zarela, gehiago ez, bustitzen zarela euria egiten badau (badu), eta niretzako arriskutsuagoa, emoten deu (ematen du) behintzat arriskutsuagoa dela.

Nork esan du?

1. IRITZIA: MAIDER ARRUABARRENA.

ESATARIA: Zer nahiago duzu, autoa ala motoa? Eta hiriburuan mugitzeko?

MAIDER ARRUABARRENA: Ba aukeran autoa nahiago, baina, hiriburuan mugitzeko garaian, motoarekin igual errazago. Hala ere, nahi-nahi... hiriburuan mugitzeko nahiago bizikleta.

ESATARIA: Zein abantaila ditu motoak? Eta desabantailak?

MAIDER ARRUABARRENA: Bueno ba trafiko asko dagoenean errazago mugitzen zarela motoarekin, eta desabantailak, ba bueno, eguraldi txarra baldin badago, igual busti egin beharko zarela.

ESATARIA: Eta autoak?

MAIDER ARRUABARRENA: Ba kontrakoa ez? Babesago zoazela eta desabantailak izango lirateke aparkatzeko garaian eta, aukera gutxiago edo endredo gehiago.

ESATARIA: Mugikortasunari dagokionez, zer aldatuko zenuke zure hiriburuan?

MAIDER ARRUABARRENA: Autobuseko zerbitzu hobea jarri, eta aparkatzeko-eta edo ibilgailuentzako hiritik kanpora jarri aparkalekuak.

2. IRITZIA: IRATI ARRATIBEL

ESATARIA: Zer nahiago duzu, autoa ala motoa? Eta hiriburuan mugitzeko?

IRATI ARRATIBEL: bueno ez dakit, motorik ez dut inoiz eduki orduan esango dizut autoa, baina iruditzen zait igual hiriburuan ibiltzeko motoa erosoagoa izango dela eta azkarrago eta mugitu ahal izango dela.

ESATARIA: Zein abantaila ditu motoak? Eta desabantailak?

IRATI ARRATIBEL: abantaila igual komentatu dizudana, azkarrago ibiltzeko eta motoa txikiagoa denez zirrizkoetatik eta hobeto, eta aparkatzeko ere leku gutxiago behar du eta bueno. Abantailak horiek, eta desabantaila handienak ez daukala, euria egiten duenean eta busti egiten zarela eta gero baita ere ba gehienez ere bi pertsona ibili daitezkeela ezta? Igual desabantailak horiek.

ESATARIA: Eta autoak?

IRATI ARRATIBEL: autoak abantailak, ba bueno, azkenean toki dezente daukala, edozein eguraldi dagoela ere ibili dezakezula, eta desabantailak ba bueno, motoak dauzkanak, asko kontsumitzen duela gasolina, ez dakit, mantenu oso garestia dela... horrelako gauzak esango nituzke.

ESATARIA: Mugikortasunari dagokionez, zer aldatuko zenuke zure hiriburuan?

IRATI ARRATIBEL: egia esan ez dut hiriburuko mugikortasuna oso ondo ezagutzen, baina uste dut azkenean inportanteena dela autobus zerbitzu edo tren zerbitzu ona izatea ba sarri, eta hori ondo egonez gero iruditzen zait mugikortasuna nahiko konponduta geratuko litzatekeela.

3. IRITZIA: SANTI GOÑI

ESATARIA: Zer nahiago duzu, autoa ala motoa? Eta hiriburuan mugitzeko?

SANTI GOÑI: Nahiago-nahiago, zentzu honetan, motoan ibiltzea nahiago dut.

ESATARIA: Zein abantaila ditu motoak? Eta zein desabantaila?

SANTI GOÑI: Niretzat, motoaren abantaila, nagusiki, azkartasuna, aparkalekua bilatzeko erraztasuna... eta baita ere, ekonomikoagoa delako. Azken finean, gasolina gutxiago, pisu gutxiago eramaten duzulako. Desabantailak? Bereziki, niretzat, segurtasun falta, alegia, istripu bat gertatzen baldin bada, oso ahula zara kotxe baten kontra. Beraz, desabantaila nagusia niretzako da ahulezia.

ESATARIA: Eta autoak?

SANTI GOÑI: Hombre, auto batek du bereziki pisu gehiago eramateko gaitasuna, familia osoa eramateko aukera... Eta desabantailak, bereziki hiri barruan, ba hori, aparkatzeko ezintasun erabatekoa.

ESATARIA: Mugikortasunari dagokionez, zer aldatuko zenuke zure hiriburuan?

SANTI GOÑI: Nik proposatuko nuke bai hiri barruan kotxearen erabilpena mugatuagoa izan dadila. Baita ere, proposatuko nuke hiri inguruetan, kanpoko inguruetan, kotxeak aparkatzeko erraztasunak. Eta baita ere, ibiltzea. Nonbait, ohitura bezala; ez pentsatu leku guztietara ailegatu behar garela, bertara, gure kotxe edo gure motoarekin, baizik eta beste kontzientzia bat hartu. Oinez joanda, bi gauza: alde batetik kutsadura gutxiago, eta seguru aski, osasun gehiago.